

[Johannes Jensen.]

stemmelserne vedrørende Lærlingeuddannelsen, for derved vil man komme nærmere hen imod den Tilstand, hvor færre og færre Haandværkere vil paatage sig Opgaven. De københavnske Arbejdere, de unge Arbejdere, har jeg slet ikke tænkt paa og ikke sagt et Ord om. Hvis der skal lægges noget andet ind i mine Udtalelser end det, jeg selv lægger ind i dem, vilde de jo nærmest ramme de københavnske Haandværksmestre; det er jo dem, der har taget færre Lærlinge end Provinsmestrene. Men det var selvfølgelig slet ikke min Hensigt at ville sige noget ufordelagtigt, heller ikke om de københavnske Haandværksmestre. Jeg vilde kun gøre opmærksom paa det Faktum, at i denne store By, i København, uddannes der kun forholdsvis faa Haandværkere. Det kan skyldes mange forskellige Ting, men deriblandt ogsaa den Omstændighed, at det koster for meget at uddanne Lærlinge. Hvis det i det hele taget ikke var saaledes, at det var nødvendigt, at der skete en naturlig Tilgang til den danske Haandværkerstand, saa vilde endnu flere Haandværksmestre undlade at uddanne Lærlinge, end det i Øjeblikket er Tilfældet.

Carl F. Madsen: Til det ærede 10de Medlem for 5te Kreds (Johannes Jensen) vil jeg gerne sige, at nogle af de Udtalelser, han fremsatte, ikke kan være rigtige. Forholdet for Københavns Vedkommende med Hensyn til Lærlingeuddannelsen er det, at der findes gode Mestre — det skal erkendes —, som giver deres Lærlinge en forsvarelig Uddannelse; men vi har ogsaa, hvad det ærede Medlem ikke kan være uvidende om, Mestre, som ikke har en eneste faglært Svend, men derimod har 10—12—14, op til 20 Lærlinge, og den ene Lærling skal saa oplære den anden. Hvad det kan blive for en Uddannelse, kan det ærede Medlem heller ikke være uvidende om. Det er jo saadanne Forhold, der gør, at man kommer til de Resultater vedrørende Revisionen af Lærlingeloven, som her foreligger. Man tilsigter at garantere dem, der gaar i Lære, at de virkelig faar en ordentlig Uddannelse, hvad de i mange Tilfælde ikke faar nu, tværtimod. I mange Tilfælde tager man nu unge Folk og sætter dem til en enkelt Specialmaskine og lader dem staa ved den maaske hele Læretiden, 4—5 Aar, igennem, og naar den Tid saa er gaaet, kan vedkommende ikke andet end lige betjene den Maskine. Derved har han spildt de mange Aar; han faar sin Afsked, saa snart han er udlært, og det er

ham næsten umuligt at finde et tilsvarende Arbejde andetsteds.

Naar det ærede Medlem saa siger, at han kunde tænke sig, at der i visse Tilfælde burde være en længere Læretid, og i denne Forbindelse pegede paa sit eget Fag, vil jeg gerne gøre opmærksom paa — det ved det ærede Medlem jo da ogsaa godt —, at indenfor Bogtrykkerfaget lærer den enkelte ikke hele Faget. Det gjorde man maaske i ældre Tid, under smaa Forhold ude i Provinsen; men nu er der nogle, der kun lærer at sætte, medens andre lærer at trykke, og i de senere Aaringer er Sættmaskinerne kommet. De, der har lært at sætte, bliver da i Regelen sat til Sættmaskiner, og i Løbet af 2—3 Maaneder er de fuldt uddannet til Betjening af disse Maskiner. Den Maade at fremstille Forholdene paa, som det ærede 10de Medlem for 5te Kreds anvendte i næsten alle sine Betragtninger, er derfor af en saadan Beskaffenhed, at det er umuligt, havde jeg nær sagt, at tage hans Betragtninger helt alvorligt; de er i mange Tilfælde saa langt fra Sandheden, som tænkes kan.

Overfor det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (Lange), der talte noget om den store Indsats, som Haandværk og Handel har gjort for Lærlingeuddannelsen, skal jeg gerne erkende, at man paa mange Omraader har gjort en meget betydelig Indsats, baade med Hensyn til Undervisning og Uddannelse af Lærlinge paa Arbejdspladsen o. s. v., men det er jo heller ikke saadanne Arbejdsgivere, som Lærlingeloven tager Sigte paa. Det ærede Medlem vil vist indrømme mig, at ligesom — heldigvis kan jeg sige — det store Flertal af Arbejdsgivere indenfor Haandværk og Handel sætter en Ære i og er interesserede i, at Lærlingene faar en god Uddannelse, har man ogsaa indenfor Handelen saavel som Industrien Arbejdsgivere, som ikke tager det Hensyn, men som blot antager Lærlinge i, lad mig sige, Spekulationsøjemed, for Fortjenestens Skyld, har dem som billig Arbejdskraft og er temmelig ligeglade med, hvorledes de bliver udlært. Det er saadanne Forhold, saavel indenfor Handel som indenfor Industri og Haandværk, som Lærlingeloven tager Sigte paa. Det er Lærlingene hos de daarlige Læremestre, man ønsker at beskytte, saaledes at de, naar de har udlært, kan gaa ud i Verden og ernære sig ved det Fag, de har ofret deres unge Aar paa. Jeg har selv staaet fem Aar i Lære, og selv om det er adskillige Aar siden, kender jeg lidt til Forholdene. Naar man var taget i Lære for saa mange